

Klasa: 711-01/11-01/06

Urbroj: 5030109-11-1

Zagreb, 8. rujna 2011.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 84. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst) i članaka 129. i 159. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila Dražena Bošnjakovića, ministra pravosuđa, te mr. sc. Zorana Pičuljana, Tatijanu Vučetić i Baricu Novosel, državne tajnike u Ministarstvu pravosuđa.

PREDSJEDNICA

Jadranka Kosor, dipl. iur.

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OVRŠNOG ZAKONA,
S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

Zagreb, rujan 2011.

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OVRŠNOG ZAKONA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Ovršnog zakona sadržana je u odredbi članka 2. stavka 4. podstavka 1. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 56/90, 135/97, 8/98 – pročišćeni tekst, 113/2000, 124/2000 – pročišćeni tekst, 28/2001, 41/2001 – pročišćeni tekst, 55/2001 – ispravak, 76/2010 i 85/2010 – pročišćeni tekst).

II. OCJENA STANJA I OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM, TE POSLJEDICE KOJE ĆE NASTATI DONOŠENJEM ZAKONA

Donošenjem Ovršnog zakona (Narodne novine, broj 139/2010) i Zakona o javnim ovršiteljima (Narodne novine, broj 139/2010) koji su nastali kao rezultat reforme ovršnog sustava u Republici Hrvatskoj, započete usvajanjem Strateške studije za učinkovitiji način ovrhe i uvođenje javnih ovršitelja, 30. srpnja 2009. godine, stvoren je zakonodavni okvir uspostave učinkovitijeg i djelotvornijeg sustava ovrhe i uvođenja javnoovršiteljske službe, kao novog instituta u sustavu ovrhe u Republici Hrvatskoj. Uz Ovršni zakon i Zakon o javnim ovršiteljima dio zakonodavnog okvira učinkovitije i djelotvornije ovrhe čini i Zakon o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, broj 91/2010).

Budući da u stupanju na snagu odredaba Ovršnog zakona razlikujemo nekoliko vremenskih momenata (osmi dan od dana objave u službenom glasilu, 1. siječnja 2011. godine, 1. siječnja 2012. godine te dan prijama Republike Hrvatske u punopravno članstvo Europske unije), što znači da su pojedine odredbe Zakona na snazi, između ostalih i odredbe čija je primjena usklađena sa primjenom Zakona o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima, uočene su određene dvojbe koje će se ovim Prijedlogom Zakona otkloniti.

U tom pravcu ovim se izmjenama i dopunama:

- otklanja dvojba u pogledu primanja i naknada izuzetih od ovrhe,
- naglašava dužnost uplatitelja od ovrhe zaštićenih primanja da po obavijesti FINA-e izvrše uplatu zaštićenog primanja na poseban račun ovršenika, uz propisano prekršajno kažnjavanje u slučaju postupanja protivnog odredbi članka 122. stavka 3. Ovršnog zakona,
- kod ovrhe na nekretnini propisuje se mogućnost održavanja još jednog, trećeg ročišta za dražbu, time da se nekretnina na drugom i trećem ročištu ne može prodati ispod jedne polovine njezine utvrđene vrijednosti,
- ispravljene su uočene greške.

III. OCJENA POTREBNIH SREDSTAVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona nije potrebno osigurati dodatna sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2011. godinu.

IV. PRIJEDLOG DA SE ZAKON DONESE PO HITNOM POSTUPKU

Sukladno odredbi članka 159. stavka 1. Poslovnika Hrvatskog sabora (Narodne novine, br. 71/2000, 129/2000, 117/2001, 6/2002 – pročišćeni tekst, 41/2002, 91/2003, 58/2004, 69/2007, 39/2008 i 86/2008) predlaže se donošenje ovoga Zakona po hitnom postupku budući da se predloženim Zakonom otklanjaju dvojbe uočene u njegovoj primjeni u praksi, a s obzirom na činjenicu da su pojedine odredbe čija je primjena usklađena s odredbama Zakonom o provedbi ovrhe na novčanim sredstvima (Narodne novine, broj 91/2010) na snazi od 1. siječnja 2011. godine, kao i s obzirom na činjenicu da Ovršni zakon (Narodne novine, broj 139/2010) u većem dijelu stupa na snagu 1. siječnja 2012. godine.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA OVRŠNOG ZAKONA

Članak 1.

U Ovršnom zakonu (Narodne novine, broj 139/2010) u članku 91. točki 8. iza riječi: „priznanja“ umjesto točke stavlja se zarez i dodaju se točke 9. i 10. koje glase:

„9. roditeljne i roditeljske novčane potpore, osim ako posebnim propisom nije drugačije određeno,

10. ostala primanja izuzeta od ovrhe po posebnim propisima.“.

Članak 2.

U članku 120. stavak 4. briše se.

Dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 4. i 5.

Članak 3.

U članku 122. stavak 2. mijenja se i glasi:

„(2) Po primitku obavijesti iz stavka 1. Agencija je bez odgode dužna uplatiteljima iz obavijesti dostaviti podatke iz te obavijesti i podatak o vrsti tražbine za koju je ovrha određena, radi uskrate uplata iz stavka 1. ovoga članka. Uplatitelji su dužni odmah uskratiti uplatu primanja i naknada iz članka 91. ili iznosa koji su izuzeti od ovrhe iz članka 92. ovoga Zakona“.

U stavku 3., u drugoj rečenici, riječi: „radi uplate“ zamjenjuju se riječima: „koji su dužni izvršiti uplatu“.

Članak 4.

U članku 148. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

„(2) Na drugom i trećem ročištu za dražbu nekretnina se ne može prodati ispod jedne polovine njezine utvrđene vrijednosti.

(3) Između ročišta za dražbu mora proteći najmanje trideset dana.“.

U stavku 4., u prvoj rečenici, riječ: „drugom“ zamjenjuju se riječju: „trećem“.

Članak 5.

U članku 186. stavak 4. mijenja se i glasi:

„(4) Ako se kod ovršenika ne mogu pronaći predmeti koji su kao predmet ovrhe određeni u ovršnom nalogu javni ovršitelj može po službenoj dužnosti od nadležnog suda zatražiti da se, sukladno posebnom propisu, naloži policiji raspisivanje objave radi pronalaženja i oduzimanja predmeta koji se ne mogu pronaći. Policija će raspisati objavu radi pronalaženja i oduzimanja predmeta koji se ne mogu pronaći i o tome bez odgode obavijestiti nadležni sud koji će o tome bez odgode obavijestiti javnog ovršitelja koji provodi ovrhu. Javni ovršitelj je obavezan presliku sudske obavijesti bez odgode dostaviti strankama.“.

Članak 6.

U članku 334. dodaju se stavci 3. i 4. koji glase:

„(3) Novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička i pravna osoba ako postupi protivno odredbi članka 122. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 3. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.“.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 7.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama, osim odredaba članka 2., 4. i 5. koje stupaju na snagu 1. siječnja 2012. godine.

OBRAZLOŽENJE

Članak 1.

Ovim člankom su odredbi članka 91. Ovršnog zakona (Narodne novine, broj 139/2010, dalje u tekstu: OZ/10) dodane točke 9. i 10. kojima je izričito propisano da su od ovrhe izuzete i roditeljske novčane potpore u skladu s odredbama članka 2. stavka 2. i članka 4. stavka 1. Zakona o roditeljskim potporama (Narodne novine, br. 85/2008, 110/2008 i 34/2011), te sva ostala primanja koja su izuzeta od ovrhe prema odredbama posebnih propisa.

Članak 2.

Ovim člankom brisan je članak 120. stavak 4. OZ/10 (dosadašnji stavci 5. i 6. postaju stavci 4. i 5.) Budući da su pravila o obustavi ovrhe sadržana u odredbi članka 85. OZ/10, valjalo je brisati stavak 4. članka 120. koji uređuje pitanje obustave ovrhe kada je provedba ovrhe na novčanim sredstvima na računu u nadležnosti Financijske agencije (FINA-e) kao suvišan.

Članak 3.

Ovim člankom izmijenjena je odredba članka 122. stavka 2. OZ/10 tako da je propisana dužnost Agencije da po primitku obavijesti bez odgode uplatiteljima zaštićenih primanja koji su navedeni u obavijesti dostavi podatke iz te obavijesti kao i podatke o vrsti tražbine za koju je ovrha određena. Predloženom izmjenom stavka 2. članka 122. postiže se istovjetan učinak ali je olakšan postupak provedbe ovrhe na novčanim sredstvima na računu koji provodi Financijska agencija (FINA), i što je najvažnije smanjuju se troškovi samog postupka. Naime, sadašnje uređenje zahtjeva dostavu preslike osnove za plaćanje (rješenja o ovrsi, ovršnog naloga, i dr.) uplatiteljima zaštićenih primanja što iziskuje dodatni trošak dok se predloženim rješenjem uplatiteljima zaštićenih primanja dostavljaju svi relevantni podaci (podaci iz obavijesti koju popunjava ovršenik, kao i podaci o vrsti tražbine). Valja reći da uplatitelji ne postupaju po osnovama za plaćanje već njima navedene isprave predstavljaju tek podatak kako se nad njihovim korisnikom naknade ili zaposlenikom, kada je riječ o uplatitelju plaće, provodi ovrha. Slijedom navedenog, a upravo radi primjene načela ekonomičnosti izvršena je ovakva intervencija u zakonsku odredbu.

Izvršenom intervencijom u stavak 3. izričito je propisana dužnost uplatitelja zaštićenih primanja da izvrše uplatu na poseban, zaštićeni račun.

Članak 4.

Ovim člankom izmijenjene su odredbe stavaka 2., 3., i 4. članka 148. OZ/10 koji propisuje prodajnu cijenu nekretnine koja je predmet ovrhe. Uvedena je mogućnost održavanja trećeg ročišta za dražbu, te je određeno da se nekretnina na drugom i trećem ročištu za dražbu ne može prodati ispod jedne polovine njezine utvrđene vrijednosti. U tom pravcu, određeno je i da između pojedinih ročišta za dražbu mora proći najmanje trideset dana, a sukladno uvođenju mogućnosti održavanja trećeg ročišta za dražbu izvršena je i izmjena u stavku 4. Predloženom izmjenom pojačana je zaštita stranaka u ovršnom postupku.

Članak 5.

Ovim člankom izvršena je intervencija u tekst odredbe stavka 4. članka 186. tako da je ispravljena greška u tekstu odredbe u odnosu na tijelo nadležno za raspisivanje objave radi oduzimanja predmeta, a u skladu s odredbama Zakona o policijskim poslovima i ovlastima (Narodne novine, broj 76/2009).

Članak 6.

Ovim člankom izvršena je intervencija u članak 334. OZ/10 i dodani su stavci 3. i 4. kojima je propisano počinjenje prekršaja u slučaju postupanja protivnom članku 122. stavku 3. OZ/10 te je propisana vrsta i visina kazni koja se u tom slučaju može izreći. Naime, predložena izmjena odredbe stavka 3. članka 122. OZ/10 (obrazloženje uz članak 3. ovoga Zakona) koja odredba je stupila na snagu 1. siječnja 2011. godine, rezultat je praćenja njezine primjene u praksi. Naime, s obzirom da su u praksi uočene pojedine zlouporabe u primjeni odredbe Zakona kojima je uređeno pitanje uplate primanja na poseban račun na koja se uplaćuju primanja izuzeta od ovrhe po odredbama OZ/10 i drugim posebnim propisima, posebice kada se radi o uplatiteljima, fizičkim osobama (primjerice kod naknade za zakonsko uzdržavanje djeteta) valjalo je propisati sankciju za uplatitelje koji postupaju protivno zakonskoj obvezi uplate zaštićenog primanja na poseban račun.

Članak 7.

Ovim člankom propisano je stupanje na snagu Zakona.

TEKST ODREDBA VAŽEĆEG ZAKONA KOJE SE MIJENJAJU I DOPUNJUJU

Članak 91.

Izuzeti su od ovrhe:

1. primanja po osnovi zakonskoga uzdržavanja, naknade štete nastale zbog narušenja zdravlja ili smanjenja, odnosno gubitka radne sposobnosti i naknade štete za izgubljeno uzdržavanje zbog smrti davatelja uzdržavanja,
2. primanja po osnovi naknade zbog tjelesnoga oštećenja prema propisima o invalidskom osiguranju,
3. primanja po osnovi socijalne skrbi,
4. primanja po osnovi privremene nezaposlenosti,
5. primanja po osnovi dječjega doplatka,
6. primanja po osnovi stipendije i pomoći učenicima i studentima,
7. naknada za rad osuđenika, osim za tražbine po osnovi zakonskoga uzdržavanja te za tražbine naknade štete prouzročene kaznenim djelom osuđenika,
8. primanja po osnovi odličja i priznanja.

Članak 120.

(1) Ovršni nalog, odnosno rješenje o ovrsi na temelju kojeg treba provesti ovrhu na novčanoj tražbini po računu koja pripada ovršeniku ovršno tijelo koje provodi ovrhu dostavlja Agenciji koja postupa sukladno odredbama zakona kojim se uređuje provedba ovrhe na novčanim sredstvima.

(2) Dostavom ovršnog naloga ili rješenja o ovrsi Agenciji, do iznosa ovršne tražbine, ovrhovoditelj stječe založno pravo na ovršenikovoj tražbini da mu banka isplaćuje sredstva s njegovog računa. Dok postoji to ovrhovoditeljevo založno pravo, banka s ovršenikovog računa ne smije ništa plaćati na temelju naloga koje je primila kasnije, a ni na temelju onih koje je primila prije, ako vjerovnici na temelju tih naloga nisu stekli založno pravo na ovršenikovoj tražbini prema banci.

(3) Agencija će naložiti banci da zaplijenjeni iznos isplatiti na poseban račun javnog ovršitelja ili račun određen u rješenju o ovrsi nakon što primi obavijest ovršnog tijela koje provodi ovrhu da je ovršni nalog, odnosno rješenje o ovrsi postalo pravomoćno.

(4) Ako ovrhovoditelj ne bude namiren u roku od godine dana od dostave obavijesti iz stavka 3. ovoga članka Agenciji i ako u tom roku ovršno tijelo ne zatraži da se nastavi provoditi ovrha, Agencija će postupiti kao po pravomoćnom rješenju o obustavi ovrhe.

(5) Iznimno od odredbe stavka 3. ovoga članka, Agencija neće naložiti banci da zaplijenjeni iznos isplatiti na poseban račun javnog ovršitelja ili račun određen u rješenju o ovrsi ako ovršenik koji prema ovom zakonu nije dužan dati jamčevinu kad u postupku sudjeluje kao stranka izjavi da je podnijela reviziju protiv ovršne isprave na temelju koje se provodi ovrha. Agencija će izdati nalog banci da isplati zaplijenjeni iznos nakon što joj ovrhovoditelj dostavi odluku nadležnog suda kojom se odbija ili odbacuje podnesena revizija. Ako je ovršna isprava protiv koje je podnesen izvanredni pravni lijek pravomoćno ukinuta, preinačena, poništena,

stavljena izvan snage ili je na drugi način određeno da je bez učinka na odgovarajući način se primjenjuju odredbe o obustavi ovrhe.

(6) Izjava iz stavka 5. ovoga članka može se podnijeti Agenciji najkasnije do primitka obavijesti iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 122.

(1) U slučaju iz članka 118. stavka 1. ovoga Zakona, ako se ovršeniku uplaćuju primanja i naknade iz članka 91. ili iznosi koji su izuzeti od ovrhe iz članka 92. ovoga Zakona, ovršenik je o tome dužan obavijestiti Agenciju.

(2) Po obavijesti iz stavka 1. ovoga članka, Agencija je bez odgode dužna dostaviti ovršni nalog ili rješenje o ovrsi uplatiteljima iz stavka 1. ovoga članka koji su, bez odgode, dužni uskratiti uplatu na ovršenikov račun primanja i naknada iz članka 91. ili iznosa koji su izuzeti od ovrhe iz članka 92. ovoga Zakona.

(3) Ako se primanja i naknade iz članka 91. ili iznosi koji su izuzeti od ovrhe iz članka 92. ovoga Zakona uplaćuju ovršeniku putem banke, banka je dužna po nalogu Agencije ovršeniku otvoriti poseban račun. O otvaranju posebnog računa banka je bez odgode dužna obavijestiti Agenciju, a Agencija uplatitelje iz stavka 2. ovoga članka radi uplate na poseban račun. Banka ne naplaćuje naknadu za otvaranje, vođenje i zatvaranje posebnog računa.

(4) Uplatitelj primanja i naknada iz članka 91. ili iznosa koji su izuzeti od ovrhe iz članka 92. ovoga Zakona, odnosno banka, dužni su na zahtjev ovršnog tijela dostaviti podatke o uplatama, odnosno podatke o uplatama i stanju na posebnom računu iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Ministar financija propisat će uvjete, rokove i način postupanja Agencije, banke, ovršenika i drugih subjekata iz ovoga članka, uključujući sadržaj ovršenikove obavijesti te način otvaranja, vođenja i zatvaranja posebnog računa.

Članak 148.

(1) Na prvom ročištu za dražbu nekretninu se ne može prodati ispod dvije trećine utvrđene vrijednosti nekretnine.

(2) Na drugom ročištu za dražbu nekretnina se ne može prodati ispod jedne trećine njezine utvrđene vrijednosti.

(3) Od prvog do drugog ročišta za dražbu mora proteći najmanje trideset dana.

(4) Ovrhovoditelj može najkasnije na drugom ročištu za dražbu predložiti da se, ako se nekretnina ne proda ni na tom ročištu, u njegovu korist zasnuje založno pravo na nekretnini radi osiguranja tražbine radi čije je naplate ovrha određena (članak 262. do 260.). Na taj se prijedlog ne plaćaju posebne pristojbe. Prednosni red takvoga založnog prava ovrhovoditelja računa se od dana stjecanja prava na namirenje (članak 132. stavak 2., članak 159. stavak 3.).

Članak 186.

(1) Ako se pri pljenidbi ne nađu pokretnine koje mogu biti predmet ovrhe, ovršno tijelo će o tome obavijestiti ovrhovoditelja koji nije bio nazočan pljenidbi.

(2) Ako ovrhu provodi sud, ovrhovoditelj može u roku od trideset dana od dana dostave obavijesti odnosno od dana pokušane pljenidbe kojoj je bio nazočan predložiti da se pljenidba ponovno provede. Javni ovršitelj će ponovnu pljenidbu odrediti po službenoj dužnosti najkasnije u roku od devedeset dana od dana pokušane pljenidbe.

(3) Ako ovrhovoditelj u roku iz stavka 2. ovoga članka ne predloži ponovnu provedbu pljenidbe, ili ako se ni pri ponovnoj pljenidbi ne nađu stvari koje mogu biti predmet ovrhe, ovršno tijelo će obustaviti ovrhu.

(4) Ako se kod ovršenika ne mogu pronaći predmeti koji su kao predmet ovrhe određeni u ovršnom nalogu javni ovršitelj može po službenoj dužnosti od nadležnog suda zatražiti da se, sukladno posebnom propisu, naloži policiji raspisivanje objave radi pronalaženja i oduzimanja predmeta koji se ne mogu pronaći. Nadležni sud raspisat će objavu radi pronalaženja i oduzimanja predmeta koji se ne mogu pronaći i o tome bez odgode obavijestiti javnog ovršitelja koji provodi ovrhu. Javni ovršitelj je obvezan presliku sudske obavijesti bez odgode dostaviti strankama.

(5) Ako se kod ovršenika ne mogu pronaći predmeti koji su kao predmet ovrhe određeni u rješenju o ovrsi sud može na prijedlog ovrhovoditelja zatražiti da se, sukladno posebnom propisu, naloži policiji raspisivanje objave radi pronalaženja i oduzimanja predmeta koji se ne mogu pronaći i o tome bez odgode obavijestiti stranke.

(6) Ako ovršno tijelo koje provodi ovrhu zatraži raspisivanje objave radi pronalaženja i oduzimanja predmeta koji se ne mogu pronaći, rok iz stavka 2. ovoga članka iznosi šest mjeseci.

Članak 334.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj poslodavac koji ni nakon donošenja rješenja o ovrsi, u skladu s nalogom iz ovršne isprave, ne vrati zaposlenika na rad, odnosno u službu u roku od osam dana.

(2) Kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba poslodavca pravne osobe.